

Pohjois-Karjala-kokoelman muisteluaineisto: Markkinat

Talvella Talikkalan markkinoilla ja kesällä Tampereella.... näinhän Tapio Rautavaara ennen lauleli. Seuraavasti kuvaillaan Talikkalan markkinoita kirjassa **Tule tähä polvellein, mie kerron (s. 94)**: ”Antrean aseman ja kirkonkylän välissä oli markkinapaikka, jossa pidettiin kevät- ja syysmarkkinat. Sinne tuli kauppiaita ympäri Suomen ja sinne mentiin pitkienkin matkojen takaa jopa jalan, vaikkei ollut mitään myytävää eikä varaa ostoksiin. Oli hauska katsella ja tavata toisia ihmisiä. Myytävänä oli takkeja, kenkiä, asusteita, Viipurin rinkilöitä ja pieniä rinkilöitä narurenkaissa, markkinapalloja ja kaikenlaista rihkamaa. Markkinapaikan reunamilla tehtiin hevos- ja lehmäkauppoja.”

Markkinapäivät merkittiin Almanakkaan, ehkä siksi kansa mielsi ne virallisiksi juhlapäiviksi. Ja ne taisivat olla entisaikaan harvoja ei-kirkollisia juhlapäiviä. Kuten entinen pappikin oli markkinoilla tokaissut: ”Kotona mie olen kirkkoherra, mutta täällä oikea ihminen.” (Juhlakirja : suomalaiset merkkipäivät, s. 49).

Markkinoille menoa suunniteltiin hyvissä ajoin ja sinne kuljettiin pitkienkin matkojen takaa. Joten evästäkin tarvittiin; lanttukukko, piirakat, leipä, suolakala maistuivat eväinä. Kulku tapahtui hevosella, jalkaisin, junalla, myöhemmin myös polkupyörällä ja linja-autolla. (Kuronen: Kaupantekoa kotona ja kaupungissa, ss. 22-24).

Markkinoilla riitti katseltavaa ja kuunneltavaa. Helppo-Heikit huutelivat vitsikkäitä mainoslauseitaan, esimerkkinä Ilomantsin sotienjälkeisillä markkinoilla voitiin kuulla tällaista: ”Tulkaa lähemmäksi, sillä täällä myydään tupa nurkkineen, mummo turkkineen, --- hevonen häntineen, kirnu mäntineen. --- Minä myyn teille haju-haju saippuu ---se tuoksuu voimakkaana viisi kilometriä vastatuuleen ja kaksi metriä kallion sisään. (Mähönen: Kotikyläni, s. 273).

Markkinapäivän illalla saattoi olla markkinatanssit. Pojat saattoivat päivällä kysellä mieluista tyttöä markkinoiden valokuvaajalle ja siitä jatkettiin illalla tansseihin. (Tule tähä polvellein, s. 94).

Matti Jurva: Markkinamuisto

Kerran päätin mä kaupunkihin matkustaa,
suuria markkinoita katsomaan.
Siellä ihmeitä ihan minä näin sekä kuulin
Kertoa niistä ihan kannattaa.

Siellä kaikki oli suurta ja avaraa
ja halvalla möivät siellä tavaraa.
Limunaatiakin join sekä rinkulia söin
ja astelin ympärillein katsomaan...

<https://www.youtube.com/watch?v=JnwoF7wNQZg>

Lähteet:

Juhlakirja : suomalaiset merkkipäivät, SKS 1979

Kuronen, Aira: Kaupantekoa kotona ja kaupungissa : kiteeläisten ja tohmajärveläisten kaupunkimatkoista ja kauppayhteyksistä 1900 – 1930-luvulla, Kotipiha 1978

Mähönen, Leo: Kotikyläni : muistoja Maukkulasta, omakustanne 2013

Tule tähä polvellein, mie kerron, Janakkalan karjalaiset 1981